

Trening przed klasówką

Liceum/technikum

Literatura: wzorce osobowe - wybrane przykłady

Zadanie 1

Do podanych definicji wzorców osobowych dopisz ich nazwy.

- A. szlachetny, odważny obrońca ojczyzny, nie kierował się motywami osobistymi, tylko dobrem kraju, nie zależało mu na sławie, nie bał się śmierci za ojczyznę.
- B. odważny, zawsze gotów do walki w imię Boga, władcy i ojczyzny.
- C. człowiek rozsądny, zapobiegliwy, zaradny, dobry gospodarz, sąsiad, troszczy się o rodzinę, szlachetny pan dla poddanych chłopów.
- D. szlachcic polski z jego zaletami (odwaga, zaradność) i wadami (niezdyscyplinowanie, nieposzanowanie prawa).
- E. przywiązany do ziemi, która jest wyznacznikiem jego pozycji.

Zadanie 2

Uzupełnij tabelkę.

Wzór osobowy	Bohater	Tytuł utworu	Autor	Epoka
artysta	Pan Młody			
święty - asceta			anonimowy	
kupiec			Bolesław Prus	
poeta-wieszcz	Konrad			

Zadanie 3

Wskaż podobieństwo łączące poniższe postacie.

- A. Niobe i Demeter -
- B. Bolesław Chrobry i Władysław Jagiełło -
- C. Werter i Gustaw -
- D. Julian Ochocki i Ignacy Rzecki -
- E. Stanisława Bozowska i Tomasz Judym -

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

- A. patriota.
- B. rycerz.
- C. ziemianin.
- D. sarmata.
- D. chłop-gospodarz.

Zadanie 2

Wzór osobowy	Bohater	Tytuł utworu	Autor	Epoka
artysta	Pan Młody	"Wesele"	Stanisław Wyspiański	Młoda Polska
święty - asceta	św. Aleksy	"Legenda o świętym Aleksym"	anonimowy	średniowiecze
kupiec	Stanisław Wokulski	"Lalka"	Bolesław Prus	pozytywizm
poeta-wieszcz	Konrad	III część "Dziadów"	Adam Mickiewicz	romantyzm

Zadanie 3

- A. Niobe i Demeter - matki rozpaczające po śmierci dzieci/dziecka.
- B. Bolesław Chrobry i Władysław Jagiełło - średniowieczni władcy.
- C. Werter i Gustaw - nieszczęśliwie zakochani i nie mogący poślubić swoich wybrank.
- D. Julian Ochocki i Ignacy Rzecki - idealisci.
- E. Stanisława Bozowska i Tomasz Judym - społecznicy.

Literatura: ogólnie o liryce

Zadanie 1

Na podstawie poniższych definicji rozpoznaj gatunek literacki.

- A. pieśń lamentacyjna zbliżona do elegii, wyrażająca żal po czyjejś śmierci, przypominająca czyny i zasługi zmarłego, podkreślająca jego zalety.
- B. utwór składający się z czternastu wersów, dwie pierwsze zwrotki mają charakter opisowy, a dwie końcowe - refleksyjny.
- C. krótki, zwięzły utwór o treści żartobliwej lub poważnej, o zaskakującym, celnym zakończeniu - puencie.
- D. utwór opiewający uroki życia wiejskiego, piękno krajobrazu, związki człowieka z naturą.
- E. utwór napisany w podniosłym stylu, poświęcony wzniosłemu wydarzeniu, uroczystości, instytucji, idei.

Zadanie 2

Rozpoznaj odmianę liryki.

- A. "Kiedy się starasz zapomnieć
pamięta
kiedy nie możesz zasnąć
czeka aż się obudzisz".
- B. "Żałość moja długo w noc oczu mi nie dała
Zamknąć i zemdłonego uspokoić ciała:"
- C. "Widomie skryta w przeczystym bursztynie
Zda się, że w własnym miedzie pszczoła płynie".

Zadanie 3

Podaj trzy przykłady podziału liryki ze względu na temat.

Zadanie 4

Przeczytaj poniższe wersy, a następnie wykonaj polecenia.

"Jemu sady obradzają,
Jemu pszczoły miód dawają:
Nań przychodzi owiec węża
I zagroda jagniąt pełna".

- A. wskaż układ rymów.
- B. podaj przykład rymów żeńskich.
- C. podaj przykład rymów gramatycznych.
- D. podaj przykład rymów niegramatycznych.
- E. podaj przykład anafory.

Zadanie 5

Uzupełnij tabelkę.

Tytuł	Gatunek	Autor	Epoka
"Hymn do miłości ojczyzny"			
"Laura i Filon"			
"Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach"			
"Oda do młodości"			
"Elegia o ...[chłopcu polskim]"			

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

- A. tren.
- B. sonet.
- C. fraszka.
- D. sielanka.
- E. oda.

Zadanie 2

- A. liryka zwrotu do adresata.
- B. liryka bezpośrednia.
- C. liryka pośrednia.

Zadanie 3

Przykłady: liryka religijna, patriotyczna, refleksyjna, filozoficzna, miłosna.

Zadanie 4

- A. wskaż układ rymów.

aabb - rymy parzyste.

- B. podaj przykład rymów żeńskich.

wełna-pełna

- C. podaj przykład rymów gramatycznych.

obradzają - dawają

- D. podaj przykład rymów niegramatycznych.

wełna - pełna

- E. podaj przykład anafory.

dwukrotnie powtórzony wyraz 'jemu' na początku wersów

Zadanie 5

Tytuł	Gatunek	Autor	Epoka
"Hymn do miłości ojczyzny"	hymn	Ignacy Krasicki	oświecenie
"Laura i Filon"	sielanka	Franciszek Karpiński	oświecenie
"Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach"	sonet	Jan Kasprówicz	Młoda Polska
"Oda do młodości"	oda	Adam Mickiewicz	romantyzm
"Elegia o ...[chłopcu polskim]"	elegia	Krzysztof Kamil Baczyński	wojna i okupacja